
Information om lumbalpunktion/ryggvätskeprov

Vad är en lumbalpunktion?

En lumbalpunktion är en undersökning som används för att få en bild av hur centrala nervsystemet mår. Målet är att få ut ryggvätska/ryggmärgsvätska som sedan analyseras.

Vad är ryggvätska (ryggmärgsvätska)?

Ryggvätskan är en vätska som finns i huvudet och ryggradskanalen runt hjärnan och ryggmärgen. Det finns runt 200 ml totalt och det pågår en ständig produktion av vätskan.

Hur gör man en lumbalpunktion?

För att få ut ryggvätskan använder man en nål. Du kommer antingen att sitta upp, framåtlutad med böjd rygg, eller ligga på ena sidan med knäna upp mot hakan (fosterställning). Denna ställning ökar utrymmet mellan ryggkotorna vilket gör det lättare att få in nålen. När läkaren tycker att du ligger/sitter i rätt position trycker läkaren på ryggen för att hitta rätt ställe att ta provet. Därefter tvättas området. Om du önskar det kan huden bedövas med lite lokalbedövning. Nästa steg är att nålen försiktigt sticks in mellan två kotor. Enstaka personer kan känna en kort lokal smärtekänsla eller en smärta som strålar ned i ena benet. Detta är helt ofarligt. När nålen får kontakt till vätskan droppar vätskan långsamt ut genom nålen. Man tar ut det antal ml som behövs. Sedan drar man ut nålen och sätter på ett plåster. Undersökningen tar cirka 30 minuter.

Vad händer efter lumbalpunktionen?

Ett blodprov tas på dig för att man ska kunna jämföra resultat från ryggvätskan med värden från blodet. Du har inga restriktioner efter lumbalpunktionen. Du kan köra bil hem efter besöket och även jobba igen samma dag. Vi rekommenderar ett stort vätskeintag under det första dygnet.

När kommer svaret?

Ryggvätskan analyseras på laboratoriet. Svaret kan ge information om eventuell sjukdom och behandling. Beroende på vilka analyser som görs kan det ta upp till två veckor innan läkaren får resultatet.

Finns det några risker?

Som vid alla procedurer där man sticker genom huden finns en risk för infektion. Denna risk är nästan obefintlig vid lumbalpunktion. En annan risk är så kallad postlumbal huvudvärk. Några procent drabbas av detta. Om du drabbas av huvudvärken kommer den oftast dagen efter. Den kommer när man sitter upp eller reser sig, och minskar i liggande. Den är ofarlig men kan vara besvärlig och brukar

gå över av sig själv på några dagar. Att ligga ner hjälper mot värken. Man kan försöka påskynda förbättring genom att dricka mycket vätska och framför allt koffeinhaltig dryck.

Är lumbalpunktion farligt?

Nej, på neurologen gör vi många lumbalpunktioner varje vecka utan allvarliga komplikationer. Vi sticker in nålen så långt nere på ryggen att den inte kommer åt själva ryggmärgen. Längst ned i ryggen delas ryggmärgen upp i nervtrådar och där är det ingen risk

Jag har blodförtunnande medicin, vad gör jag?

Om du har till exempel Waran, Eliquis, Xarelto, Pradaxa, Fragmin eller annan blodförtunnande medicin, och din läkare inte har informerat dig hur du ska göra uppehåll med medicinen innan din lumbalpunktion, måste du höra av dig senast 2 veckor innan tiden för din undersökning. Har du andra frågor, kontakta oss.